

EXPERIÈNCIA 3: NOIES I NOIS, FENT CAMÍ CAP A LA IGUALTAT

Desenvolupa- ment humà desigual

Ciències Socials, Geografia
i Història

altres
matèries

5

Desenvolupament humà desigual

Presentació de l'activitat

Nivell	Secundària.
Durada	Una hora aproximadament.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aprofitar l'estudi de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) sobre el desenvolupament humà desigual per fer palesa la desigualtat de gènere en el món global. ▪ Incorporar dins dels desequilibris mundials el de la desigualtat de gènere com a indicador d'un major o menor desenvolupament dels països. ▪ Identificar les conseqüències d'aquesta desigualtat en el mercat laboral com pas imprescindible per afrontar-la.
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prendre consciència sobre les desigualtats existents entre dones i homes a nivell mundial. ▪ Desenvolupar la capacitat per diagnosticar aquestes desigualtats com a primer pas per la superació de barreres en el mercat laboral.

Desenvolupament humà desigual

Desenvolupament de l'activitat

- 1** El professorat introdueix l'activitat a desenvolupar comentant-ne els objectius i el contingut amb l'ajut de **l'Argumentari**.
- 2** Tot seguit, comença l'activitat proposant-los que facin l'exercici que es recull a la Fitxa 5.1: **Desenvolupament humà desigual**. Se'ls donarà uns 30 minuts per tal que responguin als interrogants que es plantegen, individualment en grup.
- 3** Un cop transcorregut aquest temps, es farà una ronda de lectura en veu alta. El debat es dirigirà d'acord amb els objectius plantejats.
- 4** Acabat el debat, el professorat recapitularà sobre les conclusions obtingudes i la lliçó a transmetre basada en allò que es recull en el **Solucionari**.
- 5** Finalment, es demanarà a l'alumnat que emplei la Fitxa 5.2 de **Les teves conclusions**, que es poden debatre a l'aula.

Desenvolupament humà desigual

Recursos didàctics

► **Materials per a l'alumnat:**

- Presentació de l'activitat.
- **Fitxa 5.1:** Desenvolupament humà desigual.
- **Fitxa 5.2:** Les teves conclusions.

► **Materials per al professorat:**

- Argumentari.
- Solucionari.
- Glossari.

Desenvolupament humà desigual

Argumentari

► A l'inici de l'activitat

Abans de començar l'activitat el professorat pot exposar què és la **Organització de Nacions Unides (ONU)**, recalcant que entre els seus objectius trobem el d'ajudar a millorar les condicions de vida de les persones més necessitades a tot el món.

>> l'ONU ha marcat vuit "Objectius del Mil·lenni" per ser assolits l'any 2015, que han estat subscrit per tots els països i que abraçen des de la reducció de la meitat de la pobresa extrema fins l'aturada de la propagació del VIH/SIDA i la consecució de l'ensenyament primari universal. Entre aquests vuit objectius n'existeix un de concret dedicat a "promoure la igualtat entre dones i homes i l'autonomia de la dona"

Per saber-ne més: <http://www.un.org/spanish/millenniumgoals/>

Aquest objectiu és tan prioritari que, per a l'ONU, un dels aspectes que mesura el nivell de desenvolupament dels països és el grau d'**igualtat entre dones i homes**, al costat d'altres dimensions com ara l'**economia**, la **salut**, els **recursos naturals**, el **medi ambient**, l'**educació**, la **justícia** o els **drets humans**.

Per analitzar el nivell d'igualtat, l'ONU utilitza diversos indicadors, entre els quals es troba l'**Índex de Potenciació de Gènere (IPG)** que mesura el nivell d'oportunitats de les dones i que es construeix a partir de tres dimensions: **participació política**, **participació econòmica** i **control sobre els recursos econòmics**.

A partir d'aquesta introducció, el professorat els demanarà que contestin les preguntes plantejades a la Fitxa 5.1.

► Per a la dinàmica de l'activitat

Per tal d'ajudar l'alumnat en el desenvolupament de la dinàmica, caldrà que el professorat els expliqui aquests termes i com es calculen les diferents dimensions de l'**Índex de Potenciació de Gènere**, de manera que els sigui més fàcil comprendre millor les xifres recollides a la Fitxa 5.1: **Desenvolupament humà desigual**.

Desenvolupament humà desigual

Argumentari

► Per finalitzar l'activitat

A més de debatre i reflexionar en conjunt al voltant de les diverses respostes obtingudes a la Fitxa 5.1, se'ls pot exposar els missatges i les reflexions que recollim més endavant.

Com activitat complementària es recomana proposar als alumnes que busquin altres indicadors de l'ONU que mesuren el **grau de desenvolupament** en relació a **la igualtat entre dones i homes** en l'enllaç següent: http://hdr.undp.org/en/media/hdr_20072008_sp_indictables.pdf analitzant la situació que ocupa Espanya en el context mundial. Altres indicadors que hi apareixen es refereixen a la desigualtat de gènere a l'educació, en l'activitat econòmica, en la càrrega de treball i distribució del temps lliure, i l'**Índex de Potenciació de Gènere (IPG)**.

Desenvolupament humà desigual

Solucionari

► Solució

Les solucions a les qüestions plantejades a l'alumnat a la Fitxa 5.1 són les següents:

1 Quin lloc ocupa Espanya a nivell mundial?

El 12è.

2 Quins països estan per damunt d'Espanya?

Els països del nord d'Europa (Noruega, Suècia, Finlàndia, Dinamarca, Islàndia, Països Baixos, Bèlgica, Alemanya) a més de Canadà i Nova Zelanda.

3 De la Unió Europea, quins països tenen un índex inferior al d'Espanya?

Àustria (lloc 13), Regne Unit (14), França (18), Irlanda (19), Itàlia (21), Portugal (22), Lituània (25), Estònia (31), Eslovàquia (33), Txèquia (34), Grècia (37), Letònia (38), Polònia (39), Eslovènia (41), Bulgària (42), Xipre (48), Hongria (50), Malta (63), Romania (68).

4 Quines dimensions es prenen en consideració per construir aquest índex?

Les dimensions i els seus indicadors són:

- Participació política i poder de decisió: proporció de dones i homes amb escons parlamentaris.
- Participació econòmica i poder de decisió: proporció de dones i homes en llocs legislatius, alts funcionaris o directius i en llocs professionals i tècnics.
- Control sobre els recursos econòmics: ingressos percebuts per dones i homes.

5 Quines altres dimensions afegiries en el càlcul d'aquest índex per mesurar el grau d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes?

Algunes d'aquestes dimensions podrien ser:

- El nivell educatiu.
- La participació en l'activitat econòmica i el món laboral.
- La tipologia de feines que ocupen dones i homes.
- La distribució del temps de dones i homes en el treball remunerat i no remunerat.
- (...)

Desenvolupament humà desigual

Solucionari

>> Síntesi del missatge principal

Cal que aprengueu a reconèixer aquestes desigualtats, ja que dintre de molt poc temps haureu d'enfrontar-vos-hi: a l'hora de definir el vostre projecte professional, en el moment de negociar les condicions laborals, a l'hora de construir la vostra vida en parella o familiar, en el decurs de les tasques quotidianes,...

Les noies haureu d'estar atentes a aquestes possibles desigualtats que, fins que no "hi xoques", no es veuen. Per la vostra part, els nois cal que contribuïu a construir un món més just i igualitari, prenent consciència de la situació i rebutjant qualsevol mena de discriminació.

► Reflexions complementàries

La **igualtat d'oportunitats entre dones i homes** és considerada com un dels criteris per mesurar el grau de desenvolupament dels països.

La desigualtat, tenint en compte les diferents dimensions que te, és present a nivell mundial i es manifesta, tal i com es recull en els "**Objectius del mil·lenni**" en el següents fets:

- Les nenes segueixen anant per darrera dels nens pel que fa a la matriculació escolar.
- Les disparitats de gènere tendeixen a augmentar en els nivells més alts de l'educació.
- Les dones ocupen una menor proporció de treballs remunerats que els homes.
- Hi ha més dones que homes que ocupen llocs de treball de poc prestigi.
- Els homes dominen en la presa de decisions en els nivells més alts.

En el context mundial Espanya se situa a un bon nivell. Però tot i així certs indicadors ens mostren la pervivència de considerables desigualtats sobre les quals cal anar insistint: una participació més baixa de les dones en el treball remunerat; una major incidència en la desocupació de les dones; la concentració d'homes i dones en determinades professions i tipus de feina (**segregació horitzontal de l'ocupació**); la baixa participació de les dones en els alts càrrecs i llocs de decisió (**segregació vertical de l'ocupació**); la distribució desequilibrada del temps dedicat a la feina, a les responsabilitats familiars i domèstiques, al lleure i al temps lliure, entre dones i homes, etc.

Desenvolupament humà desigual

Glossari

► Igualtat d'oportunitats entre dones i homes

- Condició de ser iguals dones i homes en l'àmbit laboral, social, cultural, econòmic i polític, sense que actituds i estereotips sexistes limitin les seves possibilitats.

► Índex de Desenvolupament humà relatiu al Gènere (IDG)

- Indicador social que mesura les desigualtats socials i econòmiques entre homes i dones. És elaborat pel Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD). Les dimensions i els seus indicadors són:

Vida llarga i saludable: esperança de vida al nèixer de cada sexe.

Educació: la taxa d'alfabetització de persones adultes i taxa bruta combinada de matriculació en educació primària, secundària i terciària per sexe.

Nivell de vida digne: estimació d'ingressos percebuts per sexe.

► Índex de Potenciació del Gènere (IPG)

- Indicador social que mesura el nivell d'oportunitats de les dones. Es elabora pel Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD). Les dimensions i els seus indicadors són:

Participació política i poder de decisió: proporció de dones i homes amb escons parlamentaris.

Participació econòmica i poder de decisió: proporció de dones i homes en llocs legislatius, alt funcionariat i llocs de direcció així com llocs professionals i tècnics.

Control sobre els recursos econòmics: ingressos percebuts per dones i homes.

► Segregació horitzontal de l'ocupació

Distribució no uniforme d'homes i dones en un sector d'activitat determinat. Generalment, la segregació horitzontal de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball que es caracteritzen per una remuneració i un valor social inferiors i que són en bona mesura una prolongació de les activitats que fan en l'àmbit domèstic.

Exemple: Professions en el camp de l'educació, la infermeria, la neteja i la confecció tèxtil. A la Unió Europea hi ha entre un 70 i 80% més d'homes que de dones a l'enginyeria, la indústria i la construcció, igualment que a les ciències, matemàtiques i informàtica. D'altra banda, les dones representen més de dos terços de l'alumnat de ciències de l'educació, humanitats, lletres, salut i assistència social.

Desenvolupament humà desigual

Glossari

► Segregació vertical de l'ocupació

Distribució no uniforme d'homes i dones en nivells diferents d'activitats. Generalment, la segregació vertical de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat.

Exemple: La poca presència de dones en càrrecs directius, al cercle d'empresaris, en els col·legis oficials, etc. El percentatge global de dones que ocupen llocs executius en grans empreses a Espanya arriba escàsament al voltant del 3%.
